

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie: Przewodniczący SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 14 kwietnia 2016 roku w Ś.

sprawy z powództwa: D. U. (1), M. M. (1) i D. M. (1), S. S. (1), J. N. i A. N. (1)

przeciwko (...) SA w K.

o nakazanie usunięcia i zapłatę

I. oddala powództwo powoda D. U. (1) o nakazanie stronie pozwanej usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości powoda oraz o zapłatę za bezumowne korzystanie za okres od dnia 19.05.2003 r. do 19.04.2013 r., umarżając postępowanie w pozostałym zakresie;

II. zasądza od powoda D. U. (1) na rzecz strony pozwanej kwotę 2.304,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje powodowi D. U. (1) uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 251 zł tytułem uzupełnienia należnej opłaty od pozwu oraz kwotę 67,84 zł tytułem wydatków tymczasowo poniesionych w toku postępowania przez Skarb Państwa;

IV. oddala powództwo powodów M. M. (1) i D. M. (1) o nakazanie stronie pozwanej usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości powodów oraz o zapłatę za bezumowne korzystanie za okres od dnia 28.11.2009 r. do 19.04.2013 r., umarżając postępowanie w pozostałym zakresie;

V. zasądza solidarnie od powodów M. M. (1) i D. M. (1) na rzecz strony pozwanej kwotę 2.304,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. nakazuje powodom M. M. (1) i D. M. (1) solidarnie uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 340 zł tytułem uzupełnienia należnej opłaty od pozwu oraz kwotę 67,84 zł tytułem wydatków tymczasowo poniesionych w toku postępowania przez Skarb Państwa;

VII. oddala powództwo powoda S. S. (1) o nakazanie stronie pozwanej usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości powoda oraz o zapłatę za bezumowne korzystanie za okres od dnia 13.06.2007 r. do 19.04.2013 r., umarżając postępowanie w pozostałym zakresie;

VIII. zasądza od powoda S. S. (1) na rzecz strony pozwanej kwotę 2.304,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IX. nakazuje powodowi S. S. (1) uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 67,84 zł tytułem wydatków tymczasowo poniesionych w toku postępowania przez Skarb Państwa;

X. zarządza zwrot powodowi S. S. (1) kwoty 183 zł tytułem nadpłaconej opłaty od pozwu;

XI. oddala powództwo powodów J. N. i A. N. (1) o nakazanie stronie pozwanej usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości powodów oraz o zapłatę za bezumowne korzystanie za okres od dnia 14.11.2007 r. do 19.04.2013 r., umarzając postępowanie w pozostałym zakresie;

XII. zasądza solidarnie od powodów J. N. i A. N. (1) na rzecz strony pozwanej kwotę 2.304,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

XIII. nakazuje powodom J. N. i A. N. (1) solidarnie uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 526 zł tytułem uzupełnienia należnej opłaty od pozwu oraz kwotę 67,84 zł tytułem wydatków tymczasowo poniesionych w toku postępowania przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Powód D. U. (1), powodowie małżonkowie M. i D. M. (1), powód S. S. (1) i powodowie małżonkowie A. N. (1) i J. N. wnieśli ponownie w dniu 19 kwietnia 2013 r. pozew pismem z dnia 05.06.2012 r. przeciwko stronie pozwanej (...) SA z/s we W. (obecnie: (...) SA z/s w K.), w którym wnieśli o:

1. nakazanie stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działki o nr (...), położonej w P., gm. M., stanowiącej własność powoda D. U. (1), poprzez przesunięcie z ww. działki napowietrznych linii energetycznych oraz słupa energetycznego, które naruszają realizację przysługującego temu powodowi prawa własności;

2. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda D. U. (1) kwoty 9.600 zł wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości tego powoda,

3. nakazanie stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działki o nr (...), położonej w P., gm. M., stanowiącej własność powodów M. i D. M. (1), poprzez przesunięcie z ww. działki napowietrznych linii energetycznych oraz słupa energetycznego, które naruszają realizację przysługującego tym powodom prawa własności;

4. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów M. i D. M. (1) kwoty 4.032 zł wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości tych powodów,

5. nakazanie stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działki o nr (...), położonej w P., gm. M., stanowiącej własność powoda S. S. (1), poprzez przesunięcie z ww. działki napowietrznych linii energetycznych, które naruszają realizację przysługującego temu powodowi prawa własności;

6. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda S. S. (1) kwoty 4.480 zł wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości tego powoda,

7. nakazanie stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działek o nr (...), położonych w P., gm. M., stanowiącej własność powodów J. i A. N. (1), poprzez przesunięcie z ww. działki napowietrznych linii energetycznych, które naruszają realizację przysługującego tym powodom prawa własności;

8. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów J. i A. N. (1) kwoty 6.240 zł wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości tych powodów.

W uzasadnieniu powodowie twierdzili, że są właścicielami nieruchomości, o których mowa w petitum pozwu od kilku lat. Na nieruchomościach powodów znajdują się napowietrzne linie energetyczne, oznaczone kolorem zielonym

na mapie stanowiącej załącznik do pozwu, a nadto na dwóch działkach: nr (...) ulokowane są ponadto słupy energetyczne. Powodowie podnieśli, że oni ich pośrednicy nigdy nie wyrażali zgody na korzystanie z gruntu w takim zakresie. Ulokowanie linii uniemożliwia powodom zabudowę, czym ograniczone jest wykonywanie prawa własności i wykluczone jest swobodne zagospodarowanie terenów, utrudnione są opryski upraw i inne czynności rolne. Nadto słupy energetyczne są w bardzo złym stanie technicznym, a powodowie M.D. M. nie mogą podłączyć instalacji gazowej, ponieważ słup energetyczny jest zbyt blisko ulokowany. Ponadto powodowie wskazali, że dochodzą wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości za okresy, od których są właścicielami nieruchomości. Powodowie podnieśli, że ich pełnomocnik pismem z dnia 30 listopada 2010 r. wystosował wezwania do usunięcia urządzeń przesyłowych z nieruchomości.

Powodowie wskazali wartości przedmiotu sporu: odnośnie powoda D. U. - 13.350 zł, odnośnie powodów M.D. M. - 7.782 zł, odnośnie powoda S. S. - 8.230 zł, odnośnie powodów J.A. N. - 9.990 zł. Odnośnie żądania dotyczącego nakazania pozwanemu przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działek powodów poprzez przesunięcie z ww. działek słupów napowietrznych linii energetycznych, bądź odpowiednio słupów energetycznych, powodowie oszacowali wartość przedmiotu sporu łącznie odnośnie wszystkich powodów na kwotę 15.000 zł, która to kwota została podzielona w równej wysokości na każdego z powodów z osobna w ten sposób, że wartość przedmiotu sporu w zakresie tych żądań powodów wynosi: dla powoda D. U. - 3.750 zł, dla powodów M.D. M. - 3.750 zł, dla powoda S. S. - 3.750 zł, dla powodów J.A. N. - 3.750 zł.

W piśmie procesowym z dnia 18.09.2012 r. powodowie sprecyzowali żądania pozwu wskazując, że powodowie dochodzą wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości: odnośnie powoda D. U. - za okres 10 lat wstecz, liczonych od dnia wytoczenia powództwa, odnośnie powodów M.D. M. - za okres od 28 listopada 2008 r. do dnia wytoczenia powództwa, odnośnie powoda S. S. - za okres od 13.06.2007 r. do dnia wytoczenia powództwa, odnośnie powodów J.A. N. - za okres od 14.11.2007 r. do dnia wytoczenia powództwa. Ponadto wskazali, że zapłata na rzecz powodów M.D. M. i J.A. N. ma nastąpić solidarnie.

W piśmie procesowym z dnia 21.02.2012 r. powodowie wskazali, że dochodzą wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości: odnośnie powoda D. U. - za okres od 15.12.1997 r. do dnia 15.12.2007 r. (dzień sprzedaży przez powoda nieruchomości), odnośnie powodów M.D. M. - za okres od 28 listopada 2008 r. do dnia 05.06.2012 r., odnośnie powoda S. S. - za okres od 13.06.2007 r. do dnia 05.06.2012 r., odnośnie powodów J.A. N. - za okres od 14.11.2007 r. do dnia 05.06.2012 r. Ponadto ponownie wskazali, że zapłata na rzecz powodów M.D. M. i J.A. N. ma nastąpić solidarnie.

W piśmie procesowym, z dnia 05.06.2013 r. wniesionym już w toku procesu powodowie wskazali, że oprócz dotychczasowych żądań nakazania stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń, wnoszą o zasądzenie na swoją rzecz uprzednio określonych kwot z tytułu bezumownego korzystania za okresy: odnośnie powoda D. U. - za okres od maja 2003 r. do dnia wniesienia pozwu, odnośnie powodów M.D. M. - za okres od 28.11.2008 r. do dnia wniesienia pozwu, odnośnie powoda S. S. - za okres od 13.06.2007 r. do dnia wniesienia pozwu, odnośnie powodów J.A. N. - za okres od 14.11.2007 r. do dnia wniesienia pozwu. Ponadto ponownie wskazali, że zapłata na rzecz powodów M.D. M. i J.A. N. ma nastąpić solidarnie.

Ostatecznie pismem z dnia 11.07.2013 r. powodowie wskazali, że powód D. U. dochodzi wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 19.05.2003 r. do dnia 19.04.2013 r. tj. do dnia wniesienia pozwu, powodowie M.D. M. - za okres od 28.11.2008 r. do dnia 19.04.2013 r., odnośnie powoda S. S. - za okres od 13.06.2007 r. do dnia 19.04.2013 r., odnośnie powodów J.A. N. - za okres od 14.11.2007 r. do dnia 19.04.2013 r.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu oraz oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz od powodów kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, że nad nieruchomościami, których dotyczył pozew, przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 20 kV relacji B. - W. o nr ruchowym nr L- (...), przy

czym na powierzchni na działce nr (...), usytuowany jest jeden słup elektroenergetyczny podtrzymujący tę linię. Wskazana infrastruktura elektroenergetyczna stanowi najpewniej mienie tzw. poniemieckie i została uruchomiona w czasie powojennej elektryfikacji, z tego względu strona pozwana nie posiada żadnych informacji ani dokumentów świadczących o dacie budowy tych urządzeń. W każdym jednak razie od czasu powojennego na wymienionych nieruchomościach istnieją te trwałe i widoczne urządzenia energetyczne, które do chwili obecnej są nieprzerwanie eksploatowane, czego dowodem pozostają wpisy personelu eksploatacyjnego strony pozwanej w paszporcie ogólnym linii L- (...). Najwcześniejszy wpis w paszporcie linii L- (...) wskazuje marzec 1960 r. jako czas przeprowadzenia jej przeglądu technicznego. Nadto strona pozwana dysponuje dokumentami z lat 1970 – 1971 dotyczącymi modernizacji linii L- (...), w tym jej przeizolowania z 10 na 20 kV, świadczącymi nie tylko o istnieniu tych urządzeń energetycznych w tym czasie, ale przede wszystkim o legalności podejmowanych przez stronę pozwaną działań inwestycyjnych, prowadzonych w oparciu o decyzję „wywłaszczeniową”, wydaną na podstawie przepisów ustawy z 12.03.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Nadto strona pozwana podniosła, że powodowie udokumentowali jedynie, że byli właścicielami oznaczonych nieruchomości gruntowych około 2 – 2,5 roku temu; nie udowodnili jednak, że byli legitymowani do wniesienia pozwu w dacie jego złożenia, co uzasadnia wniosek o oddalenie ich żądań.

Odnosząc się zaś do samych żądań pozwu strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc w pierwszej kolejności zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu z mocy samego prawa w odniesieniu do elektroenergetycznej linii nr L-2812 20 kV z dniem 01.10.2000 r. na nieruchomościach powodów, polegającej na prawie utrzymywania instalacji ww. linii na tych nieruchomościach, na prawie ich eksploatacji, napraw, konserwacji, całodobowego dostępu do niej.

Strona pozwana wskazała, że zakładając że nieruchomości powodów powstały z podziału działki nr (...), zakupionej przez powoda D. U. od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Wynika z tego, że do 01.10.1990 r. utrzymywała się niemożność zasiedzenia nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa i dopiero od tej daty biegł okres zasiedzenia podlegający jednak odpowiedniemu skróceniu. Poprzednicy prawni strony pozwanej weszli w posiadanie i korzystali z nieruchomości powodów w zakresie odpowiadającym służebności w dobrej wierze. Świadczy o tym zarówno pochodzenie tych urządzeń, ich uruchomienie w warunkach obowiązywania ustawy z 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, jak i modernizacja w oparciu o decyzję „wywłaszczeniową”, wydaną na podstawie przepisów ustawy z 12.03.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, tworzącą, w odniesieniu do nieruchomości nie stanowiących własności Skarbu Państwa wręcz trwałą tytuł do korzystania z nieruchomości. Z tego względu strona pozwana przyjęła 20-letni okres zasiedzenia, liczony od 01.10.1990 r., który skrócony o połowę kończy się 01.10.2000 r. tworząc tytuł do korzystania przez pozwaną z nieruchomości należących obecnie do powodów. Tym samym niweczone jest roszczenie powodów zarówno o usunięcie urządzeń energetycznych z należących do nich nieruchomości, jak i o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie.

Strona pozwana wskazała, że orzecznictwo sądowe dopuściło zarówno możliwość ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu, aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia, jak i o możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu.

Strona pozwana upatrywała również uzasadnienia wniosku o oddalenie powództwa w kontekście żądania usunięcia linii z nieruchomości powodów, iż stanowi ona mienie poniemieckie, wobec którego nie da się racjonalnie podnosić zarzutu nielegalnego posadowienia, a gdyby nawet, to modernizacja tych urządzeń w latach 1970 – 1971 przeprowadzona została w pełni legalnie, po przeprowadzeniu procesu inwestycyjnego na podstawie wymaganych prawem decyzji administracyjnych.

Nadto strona pozwana podniosła, że powodowie nabyli nieruchomości, będące przedmiotem sprawy, już z istniejącą infrastrukturą elektroenergetyczną. Tym samym w chwili ich nabywania znali ich rzeczywisty stan i w chwili obecnej próba obarczania przez powodów strony pozwanej jakąkolwiek odpowiedzialnością za ich decyzje z przeszłości nie daje się w żaden sposób uzasadnić. Strona pozwana wskazała, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego niedopuszczalnym jest usunięcie linii elektroenergetycznej z nieruchomości powodów, gdyż przesądzone zostało,

że roszczenie negatoryjne przysługuje właścicielowi gdy osoba trzecia dokonała bezprawnej ingerencji w sferę jego własności w inny sposób niż przez pozbawienie go faktycznego władztwa nad rzeczą. Nadto urządzenia elektroenergetyczne, których dotyczy powództwo w niniejszej sprawie zasilają stację transformatorową, z której wyprowadzone są linie elektroenergetyczne niskiego napięcia zasilające rzesze odbiorców. Usunięcie w inne miejsce, czy raczej przebudową urządzeń, wiązałaby się nie tylko z okresowym pozbawieniem tej ludności dostaw energii elektrycznej, lecz również z występującymi podczas prac budowlanych przepięciami w sieciach odbiorczych, powodującymi niepotrzebne niebezpieczeństwo uszkodzenia rozlicznych odbiorników. Ponadto problemem jest uzyskanie możliwości zlokalizowania linii w innym miejscu, a zatem uzyskanie tytułu prawnego do dysponowania inną nieruchomością na cele budowy tej linii. Z uwagi na powszechnie znaną niechęć wszelkich podmiotów do lokalizowania jakiegokolwiek infrastruktury na ich nieruchomościach, jest wielce wątpliwym uzyskanie takiej zgody. Strona pozwana zwróciła uwagę na orzecznictwo Sądu Najwyższego, który wskazał że obecni właściciele nie mogą dochodzić usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej, której posadowienie na ich gruncie zostało zaaprobowane przez ich poprzedników prawnych, jak to miało miejsce w stanie faktycznym niniejszej sprawy, skoro przez kilkadziesiąt lat nie ujawniły się żadne żądania odmiany.

Strona pozwana uzasadniła również wniosek o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu, gdyż jej zdaniem oszacowanie przez powodów kosztów przebudowy na kwotę 15.000 zł znacząco zaniża te koszty, sprowadzając je w zasadzie wyłącznie do kosztów dokumentacji projektowej.

Strona pozwana wykazywała swoją legitymację czynną do występowania z zarzutem zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wskazując, że Zakład (...), który pierwotnie eksploatował ww. instalacje elektroenergetyczne, został przekształcony w spółkę o nazwie Zakład (...) SA, która następnie przekształciła się w spółkę (...) SA, która następnie zmieniła nazwę na (...) SA”, następnie (...) SA, a obecnie (...) SA w K.. Zatem strona pozwana jest następcą prawnym ww. podmiotów.

Nadto strona pozwana z ostrożności procesowej zakwestionowała sposób wyliczenia wartości rzekomo należnej powodom kwoty podnosząc, że wyliczenia te mają charakter całkowicie dowolny i subiektywny i nie mogą stanowić podstawy jakiegokolwiek żądania.

W odpowiedzi na stanowisko strony pozwanej powodowie potrzykali swoje dotychczasowe stanowisko i podnieśli, że przysługuje im prawo własności nieruchomości będących przedmiotem sprawy. Nadto powodowie podnieśli, że ich nieruchomości (stanowiące działkę nr (...)) z której następnie wydzielone zostały działki należące do poszczególnych powodów) w okresie co najmniej od 1962 r. do 15.12.1997 r. stanowiły własność Skarbu Państwa. W dniu 15.12.1997 r. nieruchomości te zostały nabyte przez jednego z powodów – D. U. od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Zdaniem powodów mając powyższe na uwadze nie doszło do zasiedzenia służebności przesyłu, a zatem strona pozwana nie posiadając tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości powodów, a będąc także w złej wierze jest obowiązana do zapłaty na rzecz powodów wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów. Zezwolenie wywłaszczeniowe z dnia 25 marca 1971 r., na które powołała się strona pozwana nie dotyczyło bowiem nieruchomości będących przedmiotem niniejszego postępowania. Zezwolenia te wydawane były wobec nieruchomości stanowiących własność osób prywatnych, a zatem oczywistym jest, że decyzje te nie musiały być wydawane w stosunku do nieruchomości należących do Skarbu Państwa, skoro wywłaszczenie, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 12.03.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości mogło nastąpić jedynie na rzecz Państwa. Oznacza to, że akt administracyjny, na który powołuje się strona pozwana, nie mógł stanowić podstawy do wejścia i korzystania z gruntu należącego obecnie do powodów. Zezwolenie to nie mogło odnosić się do terenów, które w 1970 r. należały do Państwa. Ponadto przedstawione zezwolenie dotyczyło wyraźnie wymienionych w nim nieruchomości, ze wskazaniem imion i nazwisk właścicieli oraz numerów działek, przy czym żadna z działek wymienionych w zezwoleniu nie jest działką o numerze (...) ani inną działką nabytą przez powoda D. U..

Ponadto powodowie podnieśli, że decyzja nr (...) z dnia 10.11.1970 r. wydana na podstawie ustawy z dnia 31.01.1961r. o planowaniu przestrzennym nie stanowi podstawy do przyjęcia, że strona pozwana była uprawniona do wejścia na nieruchomości powodów i utrzymywania na nich urządzeń przesyłowych. Decyzja na podstawie tej ustawy w

swej treści akceptowała jedynie lokalizację budowy danego obiektu budowlanego, decyzja ta nie obejmowała swoim zakresem uprawnienia do korzystania z nieruchomości, wstępu na jej teren czy konserwacji urządzeń.

Nadto protokół odbioru technicznego z 27.09.1972 r., na który powołuje się strona pozwana także nie stanowi dowodu na zgodne z prawem posadowienie urządzeń przesyłowych na nieruchomościach powodów. Stanowi on jedynie opis stanu technicznego linii elektroenergetycznej i nie może służyć za podstawę prawną korzystania przez stronę pozwaną z nieruchomości.

Ponadto zdaniem powodów zarzut nabycia służebności przesyłu na nieruchomościach powodów w drodze zasiedzenia nie był skuteczny, nie doszło bowiem do zasiedzenia. Skoro nieruchomości powodów stanowiły do dnia 15.12.1997 r. własność Skarbu Państwa, a własność państwowa na tym terenie istniała także we wcześniejszym okresie wieku XX, to termin zasiedzenia mógł rozpocząć swój bieg dopiero od roku 1989 r., dopiero bowiem po tej dacie przedsiębiorstwa państwowe uzyskały odrębną od Skarbu Państwa podmiotowość prawną. Strona pozwana nie może doliczyć sobie okresu posiadania, które przysługiwało Skarbowi Państwa przed rokiem 1989 r, gdyż w tym czasie nieruchomość stanowiła własność Państwa. Posiadacz służebności może zaliczyć do posiadania okres jej posiadania wykonywany wcześniej przez przedsiębiorstwo państwowe liczony od dnia 1 lutego 1989 r., gdyż do tej daty zasiadywało ono na rzecz Skarbu Państwa. Nie mogła być jednak przedmiotem zasiedzenia służebność obciążająca nieruchomość znajdującą się w zarządzie innego przedsiębiorstwa, bo była to własność tej samej osoby – Skarbu Państwa. Tym samym możliwe jest liczenie okresu zasiedzenia ewentualnie dopiero od dnia 01.02.1989 r. bo dopiero od tego dnia przestała obowiązywać zasada jednolitego funduszu własności państwowej, a przedsiębiorstwo państwowe mogło wykonywać posiadanie we własnym imieniu. Zdaniem powodów strona pozwana nie uzyskała posiadania prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu w dobrej wierze, co oznacza że w niniejszej sprawie zastosowanie ma termin 30 letni do zasiedzenia tego prawa. Termin ten jednak nie upłynął, skoro jego bieg rozpoczął się dopiero w 1989 r. i upłynie odpowiednio w 2019 r. Zdaniem powodów obalili oni domniemanie dobrej wiary strony pozwanej. W świetle bowiem przedstawionych przez stronę pozwaną decyzji administracyjnych nie sposób bowiem przyjąć, że wykonywała ona czynności stanowiące treść służebności przesyłu (wejście na grunt, konserwacje, naprawy) w dobrej wierze, skoro żadna z przedstawionych decyzji, która mogła odnosić się do nieruchomości powodów, nie przewidywała takich uprawnień.

Powodowie podnieśli, że strona pozwana nie wykazała, jaka jest treść prawa, na którego zasiedzenie się powołuje, nie sposób zatem zweryfikować, czy wykonywała prawo o takiej treści przez cały okres swojego posiadania. Powodowie podnieśli, że strona pozwana nie udowodniła, jakoby rzeczywiście wykonywała prawo odpowiadające treści służebności przesyłu na ich nieruchomościach. Przedstawiony przez stronę pozwaną dokument – paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr L- (...) jest zdaniem powodów dokumentem prywatnym i nie stanowi dowodu na okoliczności w nim stwierdzone, a jest jedynie dowodem na to, że osoby, które go podpisały, złożyły oświadczenia w nim zawarte. Powodowie podnieśli, że dokument ten mógł zostać sporządzony na potrzeby niniejszego postępowania, szczególnie, że wpisy w nim zamieszczone są w dużej mierze podane chaotycznie, bez zachowania jakiegokolwiek kolejności, co budzi uzasadnione wątpliwości. Powodowie podnieśli, że nawet jeśli przyjąć, że dokument ten wiernie odzwierciedla rzeczywistość, to nie wynika z niego, gdzie czynności w nim wskazane były wykonywane, a brak jakichkolwiek podstaw, by przyjąć, że miało to miejsce dokładnie na działkach stanowiących przedmiot niniejszej sprawy. Jeśli natomiast czynności te były wykonywane w innych punktach linii niż działki powodów, to nie daje to podstaw do przyjęcia nieprzerwanego posiadania po stronie pozwanej w odniesieniu do tych właśnie działek.

Powodowie nadto podnieśli, że komplikacje dla strony pozwanej, związane z przywróceniem niezakłóconego wykonywania prawa własności dla powodów, nie mogą przesądzać o niezasadności żądań powodów, a nadto strona pozwana nie wykazała jakoby usunięcie spornych urządzeń z nieruchomości powodów mogło rzeczywiście spowodować rażące niedogodności i utrudnienia dla społeczności lokalnej.

W odpowiedzi strona pozwana podtrzymała stanowisko o konieczności sprawdzenia wartości przedmiotu sporu, podniosła że legalność procesu budowlanego oraz użytkowania danej infrastruktury potwierdza dobrą wiarę strony pozwanej w momencie uzyskania posiadania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu,

powołała się przy tym na domniemanie z art. 7 Kc i wskazując, że decydujące były okoliczności opisujące stan świadomości posiadacza w momencie objęcia władztwa nad rzeczą. Strona pozwana sprzeciwiła się również negowaniu przez powodów wartości dowodowej dokumentacji liniowej przedłożonej przez stronę pozwaną.

W dniu 11 września 2013 r. tut. Sąd postanowił na podstawie art. 25 § 2 Kpc sprawdzić wartości przedmiotu sporu wskazane przez powodów i zarządził w tym celu dochodzenie.

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 09 marca 2016 r. postanowiono ustalić wartość przedmiotu odnośnie roszczeń powoda D. U. (1) na kwotę 14.608 zł (5.008 zł + 9.600 zł), odnośnie roszczeń powodów M.D. M. na kwotę 10.821 zł (6.789 zł + 4.032 zł), odnośnie roszczeń powoda S. S. na kwotę 15.806 zł (11.326 zł + 4.480 zł), odnośnie roszczeń powodów J.A. N. na kwotę 16.760 zł (10.520 zł + 6.240 zł). Takie wartości przedmiotu sporu zostały ustalone jako suma kosztów usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości (które to koszty ustalone zostały na opiniach biegłych: z zakresu elektroenergetyki M. S., z zakresu geodezji: Z. T. oraz z zakresu kosztorysowania i rozliczania robót i obiektów budowlanych K. N.), których dotyczył pozew, w podziale na te poszczególne nieruchomości, przy przyjęciu kosztów demontażu tej infrastruktury w wariantcie – zgodnie z wnioskiem powodów - napowietrznym, oraz kwot pieniężnych dochodzonych przez poszczególnych powodów tytułem bezumownego korzystania z ich nieruchomości.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny:

Posiadana przez stronę pozwaną i jej poprzedników prawnych infrastruktura elektroenergetyczna w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej nr L-2812 20 kV relacji B. - W. wraz z podtrzymującymi je słupami o konstrukcji żelbetonowej, posadowiona jest m.in. na nieruchomościach stanowiących działki nr (...), położonych w P., gm. M., a nadto na działce nr (...), usytuowany jest jeden słup energetyczny podtrzymujący tę linię.

Bezsporne (w trybie art. 229 i 230 Kpc), a nadto tak: - szkic poglądowy na mapie zasadniczej - k.34,

(...), których dotyczył pozew (stanowiące działkę nr (...) z której następnie wydzielone zostały działki należące do poszczególnych powodów) w okresie co najmniej od 1962 r. (tj. od momentu założenia ewidencji gruntów) do 15.12.1997 r. stanowiły własność Skarbu Państwa. W dniu 15.12.1997 r. nieruchomości te, stanowiące wówczas działkę nr (...) zostały nabyte przez jednego z powodów – D. U. od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a następnie z działki tej wydzielono poszczególne działki, z których część – m.in. te których dotyczył pozew – zostały nabyte przez pozostałych powodów.

Bezsporne, a nadto tak: - pismo Starostwa Powiatowego w Ś. z 20.01.2011 r. – k. 116, oraz dokumenty w aktach ksiąg wieczystych tut. Sądu (...), nr (...), nr (...), (...), i (...) – w załączeniu akt

Działka nr (...) wydzielona z uprzedniej działki nr (...) stanowi część nieruchomości, dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...), która została zakupiona przez powoda D. U. w dniu 15.12.1997 r. od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Dowód: - odpis umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) z dnia 15.12.1997 r. – k. 7-9,

- odpis z księgi wieczystej nr (...) – k. 132-143,

- wypis z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydany przez Starostę (...) z dnia 10.01.2011 r. – k.29,

- dokumenty w aktach KW nr WR1S/23680/4 – w załączeniu akt

Działka nr (...) stanowi nieruchomość, dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...), która została nabyta przez powodów M.D. M. na własność na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej w dniu 28.11.2008 r. na podstawie umowy zamiany i umowy ustanowienia służebności gruntowej, zawartej z M. Z., z którym z kolei powodowie M.D. M. zakupili działkę nr (...) (z której wydzielono następnie m.in. działkę nr (...)) od powoda D. U. w dniu 24.09.2007 r.

Dowód: - umowy zamiany i umowy ustanowienia służebności gruntowej w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) z dnia 28.11.2008 r., – k. 10-15,

- odpis z księgi wieczystej nr (...)– k.121-127,

- wypis z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 29.12.2010 r. – k.30

- dokumenty w aktach KW nr WR1S/38604/6– w załączeniu akt

Działka nr (...) stanowi część nieruchomości, dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...), która została zakupiona przez powoda S. S. w dniu 13.06.2007 r. od powoda D. U..

Dowód: - odpis umowy przeniesienia własności i ustanowienia hipotek w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) z dnia 13.06.2007 r.– k. 16-13,

- odpis z księgi wieczystej nr (...)– k. 128-131,

- wypis z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 10.01.2011 r. – k. 31

- dokumenty w aktach KW nr WR1S/37760/o – w załączeniu akt

Działka nr (...) dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...), oraz działka nr (...), dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowią nieruchomości, powstałe z podziału działki nr (...), która została zakupiona przez powodów J.A. N. na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej w dniu 14.11.2007 r. od powoda D. U.. Obecnie powodowie J.A. N. nie są już właścicielami działki nr (...), gdyż w dniu 30.04.2012 r. powodowie sprzedali tę działkę nr (...) M. i Ż. C..

Dowód: - odpis umowy przeniesienia własności w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) z dnia 14.11.2007 r. – k. 24-28,

- odpis z księgi wieczystej nr (...)– k.117-120,

- wypis z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 10.01.2011 r. , wypis i wyrys z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 29.12.2010 r. – k.32-33

- dokumenty w aktach KW nr WR1S/38605/3 oraz nr (...) - w załączeniu akt

Pismami z dnia 30 listopada 2010 r. pełnomocnik powodów wystosował do strony pozwanej, działającej wówczas pod nazwą (...) SA wezwania do usunięcia urządzeń przesyłowych z nieruchomości powodów oraz do zapłaty kwot pieniężnych dochodzonych pozwem w niniejszej sprawie tytułem bezumownego korzystania przez stronę pozwaną z nieruchomości powodów w związku z posadowioną na nieruchomościach powodów infrastrukturą elektroenergetyczną strony pozwanej.

Dowód: - odpisy wezwań do usunięcia urządzenia przesyłowego powodów z dnia 30.11.2010 r. wraz z potwierdzeniami nadania – k. 35-43

Infrastruktura elektroenergetyczna w postaci w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej nr L-2812 20 kV relacji B. – W. (uprzednio: W., przysiółek wsi K.), posadowiona m.in. na nieruchomościach, których dotyczył pozew, istniała już w chwili zakończenia II wojny światowej, będąc tzw. mieniem poniemieckim i w okresie powojennym linia ta była stopniowo rewitalizowana w ramach dekretu o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli oraz uruchamiana w ramach powojennej elektryfikacji poprzez poprzedników prawnych strony pozwanej. Pierwszy przegląd techniczny tej linii nastąpił w marcu 1960 r. Od tego czasu do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami ww. linii, m.in., przeprowadzano przeglądy techniczne

linii z odgałęzieniami (I.1 – 7.I. 1963r., 31.1 – 3.II.1969 r., 22-23.01.1975 r., 6-7.04.1998 r., 03-05.12.2003 r.), usuwano awarie (15.12.1961 r., 16.02.1972 r., 13.10.1990 r., 29.11.1990r., 10.12.1998 r., 08.03.1999 r., 26.11.2004r., 14.04.2005r., 29-30.08.2006), dokonywano remontów sieci (07-24.1986 r., 17.06-22.11.1992 r.), dokonywano konserwacji słupów linii z odgałęzieniami (VI.1966 r.), wycinano gałęzie wzdłuż trasy linii (XII.1967 r., 18.03.1998 r.,), dokonywano pomiaru oporności uziemień (9.10.1969 r., 03.03.2010 r.), dokonywano obchody normalne i techniczne linii (19.10.1974 r., 30.04.1975, 15.12.1975 r., 29.10.1983 r., 31.10.1984 r, 15.10.1985 r., 28.10.1986r., 24.10.1987 r., 18.11.1989 r., 7.11.1990 r., 23.10.1991 r., 26.11.1993 r., 10.11.1994 r., 08.12.1995 r., 13.01.1997 r., 23.09.1997 r., 09.10.1998 r., 20.11.1999 r., 10.11.2001 r., 03.10.2002 r., 10.11.2003 r., 04.04.2007, 25.06.2009 r., 14.09.2011 r., wykonywano remonty bieżące (m.in. w 06.11.1992 r., 09-10.11.1992 r., 29.12.1992 r., 19.08.1983 r., 18.07.2011r., 25.04.2013 r.), dokonywano oceny stanu technicznego linii (29.12.1992 r., 18.11.1996 r., 20.11.2001 r.).

W latach 1970 – 1971 dokonano gruntownej modernizacji linii L- (...), w tym przeizolowania jej z 10 na 20 kV, bez zmiany jej przebiegu, w tym również na nieruchomościach, których dotyczył pozw, z których korzystało wówczas Państwowe Gospodarstwo Rolne w P.. Proces budowlany był realizowany na podstawie decyzji administracyjnej z 10.11.1970 r. zatwierdzającej plan realizacyjny zagospodarowania terenu inwestycji, oraz – w stosunku do gruntów stanowiących wówczas własność prywatną – decyzji administracyjnej wydanej w oparciu o przepisy ustawy z 12.03.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości – zezwolenia z 25.03.1971 r. zezwalającej Zakładowi (...) we W. na przeprowadzenie robót polegających na modernizacji ww. linii oraz na wejście w związku z tym na grunty stanowiące wówczas własność prywatną. Proces budowlany zakończył się odbiorem technicznym robót stwierdzonych protokołem odbioru i przekazania do eksploatacji z 27.09.1971 r. Od około 1980 r. przełączono linię z napięcia 10 kV na napięcie 20 kV. Przełączenie linii na wyższe napięcie nie spowodowało zmiany przebiegu linii ani charakteru jej urządzeń. Kolejnej modernizacji, polegającej na ponownym przeizolowaniu linii z powodu nietrwałości poprzednich materiałów, dokonano w 1986 r.

Dowód:

- odpis paszportu ogólnego linii L- (...)- k. 69-76
- kopia mapy przebiegu linii – k. 77
- odpis decyzji nr (...) z dnia 10.11.1970 r. – k. 78
- odpis zezwolenia z dnia 25.03.1971 r. – k. 79
- odpis protokołu odbioru z 27.09.1971 r. z załącznikiem – k. 80-81
- zeznania świadka R. K. – nośnik zapisu – k. 259

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...), następnie z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...) został wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...) istniał do momentu przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie z dniem 1 września 2011 r. nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SA w K..

Dowód: - odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) – k.82,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r . – k. 83-84,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r. – k. 85,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r . – k.86-87,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r . – k. 89,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r . – k. 91-94,

- odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu – k.88, 90, 95,

- odpis z KRS – k.64-68

Sąd zważył ponadto, co następuje:

Powództwa okazały się bezzasadne.

Ponieważ powodowie żądali przede wszystkim nakazania usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej z nieruchomości, których dotyczył pozew, w pierwszej kolejności należało ocenić zasadność tego roszczenia.

Podstawą roszczenia powodów o nakazanie usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej z nieruchomości, których dotyczył pozew, jest niewątpliwie art. 222 § 1 Kc, zgodnie z którym właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Odnosi się to również do naruszeń prawa własności dokonywanych poprzez określone zachowania naruszydźcyła polegające na posiadaniu rzeczy lub jej części. Zarzut strony pozwanej odnośnie braku legitymacji czynnej po stronie powodów do ich nieruchomości był zasadny tylko wobec powodów J.A. N. i to tylko w zakresie nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), gdyż jak wynika z ustalonego stanu faktycznego powodowie nie są już obecnie tj. od dnia 30 kwietnia 2012 r. właścicielami tej nieruchomości w wyniku jej sprzedaży, a zatem już tylko z tego powodu i w zakresie tej nieruchomości powództwo tych powodów o nakazanie usunięcia ulegało oddaleniu z powodu braku wykazania uprawnień właścicielskich.

Natomiast wobec tego, że strona pozwana podniosła w sprawie zarzut zasiedzenia służebności na nieruchomościach, których dotyczył pozew, a więc że przysługuje jej skuteczne wobec ich właścicieli rzeczy uprawnienie do władania w tym zakresie tymi nieruchomościami, podstawową kwestią do rozstrzygnięcia w tym zakresie było ustalenie, czy strona pozwana podnosi go zasadnie i w jakim zakresie podniesiony zarzut może wpłynąć na żądania powodów.

Z tego względu w toku postępowania Sąd postanowieniem z dnia 14.04.2016 r., wydanym na podstawie art. 220 Kpc, ograniczył rozprawę do rozstrzygnięcia podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż wobec niweczącego charakteru tego zarzutu wobec roszczenia powodów o nakazanie usunięcia, rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności tego zarzutu było w ocenie Sądu celowe w świetle zasad ekonomii procesowej. Wobec ograniczenia rozprawy do rozstrzygnięcia ww. zarzutu, a więc rozstrzygnięcia istnienia roszczenia powodów o nakazanie usunięcia co do samej zasady, Sąd pominął też dalsze dowody na okoliczność wartości ewentualnego wynagrodzenia należnego powodom za bezumowne korzystanie z nieruchomości, których dotyczył pozew.

Zgodnie z art. 3051 Kc nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 3054 Kc do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych.

W ocenie Sądu z ustalonego stanu faktycznego wynika, że strona pozwana i jej poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości, których dotyczył pozew, w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli samą służebność przesyłu przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c., co czyni powództwo powodów o nakazanie usunięcia bezzasadnymi co do samej ich istoty. Nie można by się przy tym było zgodzić, w ocenie Sądu, z poglądem, że zgodnie z art. 3054 Kc przepisy o służebnościach gruntowych mają być odpowiednio stosowane tylko do samej służebności przesyłu, a nie także do jej nabycia przez zasiedzenie, gdyż taki pogląd wynika ze zbyt literalnego podejścia do treści tego przepisu, bez uwzględnienia jego wykładni funkcjonalnej.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy strona pozwana i jej poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomościach, których dotyczył pozew. W ocenie Sądu bezsporny w niniejszej sprawie jest fakt, iż na tych nieruchomościach (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tymi nieruchomościami w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem własności tych nieruchomości) znajduje się czynny fragment napowietrznej linii elektroenergetycznej podparty konstrukcją wsporczą – słupem energetycznym, co przemawia za ustaleniem, że urządzenie to mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc (czego nie kwestionowali zresztą powodowie), albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy właśnie (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Powodowie oraz ich poprzednicy prawni (w tym sam powód D. U.) z pewnością zdawali – lub przynajmniej powinni byli zdawać - sobie zatem sprawę, w momencie nabywania przez nich własności ww. nieruchomości, z istnienia tych urządzeń. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tych urządzeń przez stronę pozwaną i jej poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z ww. linii w sposób zgodny z jej przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu instalacji ww. linii, oraz jej eksploatacji i konserwacji.

W ocenie Sądu można też zasadnie domniemywać (na podstawie art. 231Kpc), że strona pozwana i jej poprzednicy prawni wykonywali - przez lata korzystania z ww. nieruchomości - szereg czynności polegających na bieżących czy okresowych przeglądach, konserwacji i napraw infrastruktury posadowionej na tej nieruchomości, a więc czynności mających na celu stałe utrzymanie linii w stanie umożliwiającym niezakłócone dostarczanie energii elektrycznej. Trudno bowiem przypuszczać, że strona pozwana i jej poprzednicy prawni takich czynności nie wykonywali mając na uwadze charakter tych urządzeń, wymagających z samej natury rzeczy co pewien czas takich czynności.

Sąd nie podzielił przy tym zastrzeżeń powodów do wartości dowodowej dokumentacji eksploatacyjnej ww. linii przedstawionej przez stronę pozwaną, gdyż o ile zgodzić się można z tym, iż przedłożona przez nią dokumentacja może nie być w pełni zrozumiała dla osób postronnych, jednakże wynika to z faktu, że nie była ona prowadzona dla jakichkolwiek innych celów niż prowadzenia eksploatacji technicznej infrastruktury elektroenergetycznej, której ona dotyczy, a zatem może nie spełniać walorów estetycznych i treściowych, jakie oczekiwałyby od niej strony przeciwne stronie pozwanej, lecz – paradoksalnie - jest przez to autentyczna i dotyczy bez wątpienia infrastruktury, której dotyczył pozew. Skoro urządzenia, których dotyczył pozew tworzą sieć, to trudno byłoby uwierzyć, że te wszystkie zabiegi eksploatacyjne, wykonywane przez dziesięciolecia przez stronę pozwaną i jej poprzedników prawnych „omijały” akurat urządzenia znajdujące się na nieruchomościach, których dotyczył pozew. Trudno jest też przyjmować, że strona pozwana przesyłając przez tyle lat energię tą siecią nie korzystała akurat z tego fragmentu sieci. Nadto dokumentacja przedłożona przez stronę pozwaną stanowi dokumenty wynikające z ówczesnie obowiązującego prawa budowlanego, a zapisy w tych dokumentach poczyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce rozszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Ponadto fakt istnienia i nieprzerwanego eksploataowania infrastruktury elektroenergetycznej obecnie znajdującej się na nieruchomościach, których dotyczył pozew, wynika również z wiarygodnych zdaniem Sądu zeznań świadka R. K., kilkudziesięcioletniego pracownika strony pozwanej i jego poprzedników prawnych, wobec którego nie ujawniły się jednak żadne okoliczności wskazujące na osobiste zaangażowanie świadka po którejś ze stron postępowania. Z kolei na tzw. ponemiecki charakter tej infrastruktury wskazuje fakt, iż w 1970 r. (a więc ledwie 25

lat po II wojnie światowej) podjęto decyzję o poddaniu całej linii jako takiej (a więc i fragmentu posadowionego na nieruchomości wnioskodawców) remontowi kapitalnemu, a więc trudno przypuszczać, by linia ta została wybudowana już po zakończeniu II wojny światowej.

Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08, uchwała z 17.01.2003 r. III CZP 79/02) jak również możliwość doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia samej służebności przesyłu okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 3051- 3054 Kc (uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, postanowienie SN z 26.06.2013 r., II CSK 626/12, uchwała SN z 24.07.2013 r., III CZP 36/13, gdzie ponadto wskazano na bezzasadność zarzutów, jakoby instytucja zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała być niezgodna z Konstytucją bądź Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności). W szczególności należy zauważyć, że zarzut zasiedzenia zgłoszony przez stronę pozwaną mógł być uwzględniony przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę bez konieczności dysponowania uprzednim postanowieniem sądu stwierdzającym takie zasiedzenie. Zasiedzenie służebności następuje bowiem z mocy samego prawa (analogicznie do uregulowania z art.172 k.c.) i do jego stwierdzenia nie jest potrzebne orzeczenie sądu o charakterze konstytutywnym czy prejudycjalnym. Zarzut zasiedzenia może być skutecznie podniesiony w innym postępowaniu, w którym kwestia zasiedzenia ma decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04). Strona pozwana nie zgłosiła zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej na rzecz osoby trzeciej, lecz na rzecz swoją (lub swoich poprzedników prawnych), przy czym nie ma znaczenia, że działał w poszczególnych okresach czasu pod innymi niż obecnie firmami.

Sąd na gruncie niniejszej sprawy podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu czy też samej służebności przesyłu, będącej szczególną formą służebności gruntowej, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższym wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia czy stacja energetyczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). Linia kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. Linie te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa;

mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być zatem spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości, a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się wprost z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). W szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego (post. SN z 06.02.2013 r., V CSK 129/12 LEX nr 1294483) wyrażono pogląd, iż wykonywanie służebności odpowiadającej służebności przesyłu, służy zaspokajaniu zmiennych potrzeb gospodarczych, nieprzewidzianych w takiej skali w chwili uchwalania kodeksu cywilnego. Z powyższych względów, przy odwołaniu do wykładni celowościowej art. 285 k.c. i art. 292 k.c. uznać należy, że wystarczające jest ogólne odwołanie do statusu przedsiębiorstwa przesyłowego (co w niniejszej sprawie nie było kwestionowane), jako podmiotu praw rzeczowych, oraz zbędne jest ewentualne identyfikowanie oraz wprowadzanie do treści postanowienia zapisu dotyczącego nieruchomości władnącej, której przedsiębiorca jest właścicielem. Nie można zatem zasadnie twierdzić w niniejszej sprawie, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 285 § 2 Kc.

Również pozostałe przesłanki do nabycia zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały spełnione. Powodowie słusznie zarzucili, że zezwolenie wywłaszczeniowe z dnia 25 marca 1971 r., na które powołała się strona pozwana, nie mogło dotyczyć nieruchomości, których dotyczył pozew, jako nieruchomości wówczas państwowych. Nie miało to jednak dla rozstrzygnięcia sprawy większego znaczenia, podobnie jak zarzuty powodów odnośnie podnoszonych przez stronę pozwaną konsekwencji wynikających z decyzji nr (...) z dnia 10.11.1970 r. oraz protokołu technicznego z dnia 27.09.1972 r. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowienie Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości (tak wyrok SA w Łodzi z 24.06.2014 r. I ACa 1527/13). Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne.

W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i, ewentualnie, od kiedy utrzymywanie przez stronę pozwaną linii elektroenergetycznej na nieruchomościach, których dotyczył pozew, kwalifikować należy jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu. Zgodzić się należy z niekwestionowanym poglądem, wyrażonym w judykaturze (tak m.in. SN w wyroku z 9.12.2009 r. IV CSK 291/09, M. Prawn. 2010/2/68), że okres do 31 stycznia 1989 r. nie może być wliczany – w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie – do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe jakim był Zakład (...) – poprzednik uczestnika, gdyż do tego czasu obowiązywała zasada tzw. jednolitej własności państwowej (art. 128 Kc),

a zatem i posiadanie było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa, a skoro w tym czasie właścicielem nieruchomości obciążonej jak i podmiotem na rzecz którego wykonywane było posiadanie ww. linii był Skarb Państwa, nie ma mowy by w tym czasie służebność taka mogła być wykonywana na rzecz Zakładu (...) a przeciwko Skarbowi Państwa. Istotne jest natomiast, że Sąd Najwyższy w wyżej cyt. orzeczeniu odwołał się w tym zakresie do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (niepubl.) i z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 (niepubl.), które zapadły w stanach faktycznych dotyczących okresu sprzed zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej, kiedy Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości władnącej, jak i nieruchomości obciążonej, a nie do sytuacji, w której nieruchomość nie była przedmiotem własności państwowej. Z dniem jednak uchylecia art. 128 Kc tj. zniesienia ww. zasady, od dnia 1 lutego 1989 r. służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu była wykonywana przez Zakład (...) (będący przedsiębiorstwem państwowym a więc posiadający osobowość i zdolność prawną), najpierw przeciwko Skarbowi Państwa (z tym że nastąpienie w tym czasie skutku jej nabycia przez zasiedzenia było niedopuszczalne ze względu na obowiązujący wówczas art. 177 Kc), a następnie – od dnia utraty przez nieruchomość, których dotyczył pozew, statusu nieruchomości państwowych – przeciwko poszczególnym powodom lub ich bezpośrednim poprzednikom prawnym.

Natomiast do nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu znajdują odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09), terminu zasiedzenia, odpowiedniego stosowania przepisów o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 Kc), nadto domniemania dotyczące ciągłości posiadania (wskazane w art. 340 i art. 345 Kc) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc) (tak m.in. postanowienie SN z 20.09.2013 r. II CSK 10/13). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in. wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności od pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 Kc w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 Kc w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które jeszcze nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znowelizowanego przepisu.

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny strony pozwanej – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. liniami elektroenergetycznymi wszedł w posiadanie służebności na nieruchomościach, których dotyczył pozew, w dobrej wierze. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (tak m.in. postanowienie SN z 17.12.2010 r., III CSK 57/10). Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie (tak postanowienie SN z 05.12.2007 r., I CSK 300/07, oraz postanowienie SN z 04.06.2014 r., II CSK 520/13). Nie można zatem podzielić poglądu, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urządzenia przesyłowe. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex

528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Zgodnie z poglądem wyrażonym w najnowszym orzecznictwie sądowym dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (tak m.in. postanowienie SN z 07.05.2014r. II CSK 472/13).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy przyjęcie dobrej wiary strony pozwanej jest uzasadnione, gdyż w momencie rozpoczęcia posiadania służebności przez poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakład (...) na swoją rzecz, a przeciwko Skarbowi Państwa (który to moment, jak już wskazano przypadł na dzień 1 lutego 1989 r., gdyż z tym dniem zniesiono zasadę jedności własności państwowej), poprzednik prawny strony pozwanej nie mógł wykonywać służebności w złej wierze, gdyż pomiędzy stroną pozwaną a Skarbem Państwa było to legalne kontynuowanie działań odpowiadających treści służebności przesyłu (tak m.in. postanowienie SO we Wrocławiu z 17.09.2012 r., II Ca 851/12, por. również post. SO we Wrocławiu z dnia 11.11.2011 r., II Ca 643/11, z dnia 20.07.2011 r., II Ca 121/11, z dnia 25.03.2013 r., II Ca 463/12). Zatem od dnia 1 lutego 1989 r. należy liczyć samoistne posiadanie w dobrej wierze służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu przez Zakład (...).

Ponadto powodowie nie obalili w żaden sposób ustawowego (art. 7 Kc) domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia przez niego w posiadanie (zależne, w zakresie służebności gruntowej) nieruchomości, których dotyczył wniosek oraz utrzymywania tego posiadania w czasie, gdy nieruchomości te stały się własnością powodów, a to na nich ciążył – zgodnie z art. 6 Kc – obowiązek procesowy w tym zakresie. Należy zwrócić uwagę, że aż do 30 listopada 2010 r. (tj. do wysłania pism powodów zawierających pierwszą pretensję związaną z ww. infrastrukturą elektroenergetyczną), nie wnoszono jakichkolwiek uwag związanych z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do strony pozwanej. Powodowie nie wskazali natomiast żadnych innych faktów, z których miałyby wynikać zła wiara strony pozwanej, z tego względu Sąd pominął zgłoszony przez nich dowód z ich przesłuchania w charakterze stron na tę okoliczność, gdyż przedmiotem dowodu mogą być jedynie fakty (mające dla sprawy istotne znaczenie, art. 227 Kpc).

W ocenie Sądu okres posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a następnie samej służebności przesyłu, przez stronę pozwaną i jej poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu nabycie ww. służebności przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 1 lutego 2009 r. Skoro bowiem, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, linia elektroenergetyczna stanowi tzw. mienie poniemieckie i funkcjonuje na nieruchomościach, których dotyczył pozew, prawdopodobnie co najmniej od marca 1960 r., a już bez żadnych wątpliwości od lat 1970 – 1971, zatem od 1 października 1990 r. biegł termin zasiedzenia tej służebności na rzecz początkowo poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakładu (...), a później na rzecz kolejnych następców i wreszcie samej strony pozwanej przez wymagany ustawowo okres. W niniejszej sprawie wymagany był ustawowo 20-letni okres zasiedzenia, określony w art. 172 § 1 Kc w brzmieniu nadanym przez ustawę z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. nowelę lipcową), gdyż zgodnie z art. 9 tej ustawy, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tej ustawy (1.10.1990 r.), stosuje się od tej chwili przepisy tej ustawy; dotyczyło to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. 20-letni okres do nabycia ww. służebności przez zasiedzenie upłynąłby zatem 01.10.2010 r., gdyby nie możliwość doliczenia do tego niego okresu pomiędzy zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej do dnia uchylecia art. 177 Kc, tj. okresu od 1 lutego 1989 r. do 30.09.1989 r. Zgodnie bowiem z art. 10 ww. noweli lipcowej, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości (a zgodnie z uchylonym z dniem 1 października 1990 r. przepisem art. 177 Kc przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie nie stosowało się, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej), a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie tej ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę.

Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności obejmującej ww. infrastrukturę strony pozwanej było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc, którego powodowie nie obalili). Nie ujawniły się żadne okoliczności wskazujące na to, by na przestrzeni poszczególnych lat dochodziło do zmiany istoty tej infrastruktury lub sposobu korzystania z niej na nieruchomościach, których dotyczył pozew. W szczególności do zmiany takiej nie doprowadziły remonty linii z 1971, 1980 czy 1986 r., co wynika wprost z zeznań świadka R. K..

Nie ujawniły się też żadne okoliczności stanowiące podstawę do przyjęcia, by doszło do przerwania biegu zasiedzenia w rozumieniu art. 123 Kc, w szczególności poprzez uznanie przez stronę pozwaną (lub jej poprzedników prawnych) roszczenia powodów w jakikolwiek sposób. Ponownie przywołać tu należy, że nie zostało wykazane przez powodów, by do 30 listopada 2010 r. wnoszono do strony pozwanej (lub jej poprzedników prawnych), jakiegokolwiek uwagi lub pretensje związane z istnieniem na ww. nieruchomościach infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do strony pozwanej. Ponadto powodowie wnieśli pozew w niniejszej sprawie już po upływie ww. terminu zasiedzenia, co nie mogło zniweczyć skutków prawnych uprzedniego upływu biegu terminu zasiedzenia.

Strona pozwana wykazała też w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...), a następnie po następcy tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh lub miało charakter jedynie zmiany firmy, pod którą działał uczestnik. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 552 Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 551 Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę lub było tylko zmianą firmy. Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na stronę pozwaną z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności np. w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników strony pozwanej i wreszcie przez samą stronę pozwaną. Doszło również niewątpliwie do przeniesienia posiadania służebności gruntowej. Zarówno dokumenty dotyczące eksploatacji linii energetycznej, jak i zasady doświadczenia życiowego wskazują, że w okresie przed 1989 r. (oraz wiele lat po zmianie ustroju politycznego i gospodarczego) brak było wielości podmiotów zajmujących się dystrybucją energii elektrycznej na jednym obszarze, co wynikało w sposób niewątpliwy z podstawowych zasad poprzedniego ustroju gospodarczego. Przynajmniej w drodze domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.), wyprowadzonego z tych powszechnie znanych okoliczności oraz faktu posiadania przez stronę pozwaną dokumentacji technicznej linii, należy przyjąć, że kolejne podmioty będące poprzednikami strony pozwanej przekazywały sobie posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z nieruchomości poprzez eksploatowanie urządzeń przesyłowych (tak również SO we Wrocławiu w sprawie II Ca 875/14).

Niezależnie od tego domniemania, przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty mogą stanowić podstawę do przyjęcia następstwa prawnego poprzedników prawnych i strony pozwanej. W szczególności, paszport ogólny linii załączony do odpowiedzi na pozew stanowi dowód tego, że przedsiębiorstwo państwowe – Zakład (...) w sposób ciągły i niezakłócony posiadało urządzenia przesyłowe, eksploatowało je, modernizowało i konserwowało. Paszport ogólny linii elektroenergetycznej jest dokumentem, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U 2013 poz. 1409 j.t.), zawiera zapisy wszystkich czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych jakie były wykonywane na przestrzeni lat na urządzeniach przesyłowych. Wskazać należy ponownie, że zapisy takowe czynione były na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Oznacza to, że paszport jest wiarygodnym dowodem, co do tego, że przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) oraz jego następcy prawni posiadali i wykonywali prawo o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu na nieruchomościach, których dotyczył pozew. Okoliczność tę potwierdza również protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych po remoncie z 1971 r.

Ponadto, strona pozwana przedłożyła szereg dokumentów wykazujących dokonywane przekształcenia jej formy prawnej, świadczących o tym, że jest ona następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. – m.in. postanowienia Sadu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej w Wrocławiu VI Wydziału Rejestrowego. Na podstawie tych dokumentów można ustalić, że do 1993 roku istniało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) z siedzibą we W.. W dniu 12 lipca 1993 roku miało miejsce przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, mocą aktu notarialnego z dnia 12 lipca 1993 r., repertorium A 2439/93, sporządzonego przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Następnie, w 2004 roku Zakład (...) Spółka Akcyjna został przekształcony w (...) Spółka Akcyjna, a następnie na początku 2008 roku w (...) Spółka Akcyjna, która w dalszej kolejności pod koniec 2008 roku zmieniła nazwę na (...) Spółka Akcyjna. Z dniem 1 września 2011 r. uczestnik przyjął obecną nazwę (...) Spółka Akcyjna.

Powyższe wskazuje, że każde kolejne przedsiębiorstwo przesyłowe dysponowało urządzeniami elektroenergetycznymi znajdującymi się na nieruchomościach, których dotyczył pozew, po przekazaniu ich we władanie przez poprzednika. O przekazywaniu posiadania tych urządzeń przesyłowych świadczy przede wszystkim paszport linii, z którego wynika, że urządzenia te były ciągle i nieprzerwanie eksploatowane i konserwowane.

Odnosząc się do przejścia uprawnień na powstałą w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1993 r., nr 16, poz. 69), spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Powołana ustawa, w myśl art. 1 ust. 1 znajdowała zastosowanie m. in. odnośnie przedsiębiorstw państwowych, których działalność związana była z wytwarzaniem, zbytem i przesyłem energii elektrycznej, przy czym zgodnie z art. 2 ust. 1 przekształcenie następowało na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1990 r., nr 51, poz. 298). Art. 8 ust. 1 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych stanowił natomiast, że spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa. Wobec powyższego stwierdzić należy, że ostatecznym beneficjentem tego prawa jest spółka akcyjna powstała w wyniku prywatyzacji. Wobec sukcesji generalnej pomiędzy mieniem państwowym, a powstałą na jego gruncie spółką Skarbu Państwa, tę właśnie spółkę uznać należy za uprawnioną z tytułu służebności nabytej w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa. Strona pozwana jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...).

Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że w odniesieniu do nieruchomości, których dotyczył pozew, strona pozwana nabyła przez zasiedzenie w zakresie linii elektroenergetycznej nr L-2812 20 kV służebność przesyłu z dniem 01 lutego 2009 r.

Oznacza to, że obecnie strona pozwana dysponuje tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości, których dotyczył pozew, w postaci nabytej służebności, a więc stronie pozwanej przysługuje skuteczne, w rozumieniu art. 222 § 1 in fine Kc względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą, a zatem powództwo o nakazanie usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej strony pozwanej z nieruchomości powodów już tylko z tego powodu było bezzasadne.

Bezzasadne okazały się również zgłoszone roszczenia powodów o zapłatę z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, których dotyczył pozew za okresy ostatecznie sprecyzowane w toku procesu.

Poza sporem w niniejszej sprawie było, że w okresach objętym pozwem strona pozwana korzystała w ww. okresie z nieruchomości, których dotyczył pozew poprzez utrzymywanie tam swojej infrastruktury elektroenergetycznej. Jednocześnie bezsporne były między stronami, że pomiędzy powodami a stroną pozwaną nie istniał żaden stosunek zobowiązaniowy, przedmiotem którego byłoby uprawnienie strony pozwanej do korzystania z nieruchomości powodów związanego z posadowieniem tam swojej infrastruktury. Stronę pozwaną należało w niniejszej sprawie, jak już wyżej wskazano, uznać bez wątpienia za posiadacza służebności na nieruchomości powodów, albowiem faktycznie korzystała ona z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 § 1 k.c.). Zgodnie z art.

352 § 2 k.c. do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy. Oznacza to możliwość odpowiedniego zastosowania art. 224 i 225 k.c. w zw. z art. 230 Kc, będących podstawą prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie w zakresie roszczenia o zapłatę, czyli tzw. roszczeń uzupełniających (vide: postanowienie SN z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, wyrok SN z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 32/03, uchwała SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05). Zgodnie z art. 224 § 1 i 2 Kc samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Nabywa własność pożytków naturalnych, które zostały od rzeczy odłączone w czasie jego posiadania, oraz zachowuje pobrane pożytki cywilne, jeżeli stały się w tym czasie wymagalne; jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Zgodnie z art. 225 Kc obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Zgodnie z art. 230 Kc przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości oraz o naprawienie szkody z powodu pogorszenia lub utraty rzeczy, jak również przepisy dotyczące roszczeń samoistnego posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego. Bez wątplenia posiadanie strony pozwanej nieruchomości powoda w zakresie, w jakim korzysta i korzystała z niej w przeszłości, należy zakwalifikować jako posiadanie zależne (art.336 in fine Kc).

Bez wątplenia bezzasadne były powództwa o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie za okres dochodzony pozwem z nieruchomości powodów za okres od 01.02.2009 r. – albowiem od tej daty strona pozwana korzysta z nieruchomości powodów na podstawie nabytej przez zasiedzenie, a więc nieodpłatnie – służebności przesyłu. Osobie, której nieruchomość została obciążona służebnością przesyłu wskutek jej zasiedzenia od chwili zasiedzenia nie przysługuje zaś roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie bez podstawy prawnej przez inną osobę ze służebności przesyłu (tak m.in. wyrok SA w Białymstoku z dnia 09.01.2014 r., I ACa 620/13). Wynika to z faktu, że od daty nabycia służebności przez zasiedzenie przedsiębiorstwo elektroenergetyczne korzysta z danej nieruchomości nie bezumownie, lecz na podstawie rzeczowego stosunku prawnego, jakim jest służebność, nabytego zresztą nieodpłatnie.

Powództwa były jednak bezzasadne również za okresy sprzed 01.02.2009 r. Stronę pozwaną należało bowiem w okolicznościach niniejszej sprawy uznać, jak już wyżej wskazano, za posiadacza w dobrej wierze. Powtórzyć w tym miejscu można, że w momencie rozpoczęcia posiadania służebności przez poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakładu (...) na swoją rzecz, a przeciwko Skarbowi Państwa, który to moment przypadł na dzień 1 lutego 1989 r., gdyż z tym dniem zniesiono zasadę jedności własności państwowej, poprzednik prawny strony pozwanej nie mógł wykonywać służebności w złej wierze, gdyż pomiędzy stroną pozwaną a Skarbem Państwa było to legalne kontynuowanie działań odpowiadających treści służebności przesyłu. Zatem od dnia 1 lutego 1989 r. należy liczyć samoistne posiadanie w dobrej wierze służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu przez Zakład (...). Skoro stroną pozwaną należało uznać za posiadacza służebności w dobrej wierze, to zgodnie z art. 224 § 1 i 2 Kc w zw. z art. 230 Kc w zw. z art. 352 §1 Kc strona pozwana miałaby obowiązek uiszczać wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy za okres, od kiedy dowiedziała się od wytoczenia przeciwko niej powództwa w niniejszej sprawie tj. od 16.05.2013 r. kiedy to stronie pozwanej doręczono odpis pozwu w niniejszej sprawie (tak m.in. wyrok SN z 18.06.2015 r., III CSK 357/14), ewentualnie od momentu, kiedy to można by przyjmować początek przekształcenia się dobrej wiary w złą wiarę strony pozwanej tj. kiedy strona pozwana dowiedziała się o pierwszej pretensji powodów, tj. najwcześniej następnego dnia po 30 listopada 2010 r. Natomiast powodowie dochodzili wynagrodzenia za okresy niewątpliwie wcześniejsze. W orzecznictwie sądowym wyrażono zasługujący na aprobatę pogląd, iż przedsiębiorca energetyczny, któremu się nie dowiedzie, że on lub jego poprzednik prawny działał bezprawnie stawiając słupy i nieodpłatnie eksploatując linię energetyczną na gruntach należących do Skarbu Państwa, w zakresie odpowiadającym treści służebności jest zobowiązany do zapłacenia wynagrodzenia za korzystanie z tych gruntów od chwili dowiedzenia się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o to wynagrodzenie (tak m.in. wyrok SN z 29.04.2009 r., II CSK 560/08, wyrok SA w Białymstoku z 07.08.2013 r., I ACa 309/13, por. również uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia

2010 r., III CZP 116/09, OSP 2010, Nr 11, poz. 110; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2007 r., II CSK 457/06, Lex nr 339717 i z dnia 21 lutego 2009 r., II CSK 394/08, Lex nr 491553). Tymczasem powodowie żadnego takiego dowodu na tę okoliczność skutecznie nie przeprowadzili.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że w orzecznictwie wyrażony został pogląd, iż byłemu właścicielowi nie przysługują wobec posiadacza, który nabył własność nieruchomości przez zasiedzenie, roszczenia uzupełniające za okres poprzedzający datę zasiedzenia (tak wyrok SN z 12.01.2012r., II CSK 258/11). W orzeczeniu tym wskazano, że nie budzi wątpliwości, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie następuje kosztem uprawnień właściciela nieruchomości obciążonej. Zasiedzenie jest jednak instytucją, której funkcja, mówiąc najogólniej, polega na uporządkowaniu sytuacji prawnej przez usunięcie długotrwałej, wynikającej z niedochodzenia swych praw przez właściciela, niezgodności pomiędzy stanem posiadania a stanem prawnym (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2005 r., SK 61/03, OTK-A 2005, nr 11, poz. 136, i z dnia 25 maja 1999 r., SK 9/98, OTK 1999, nr 4, poz. 78). Służy ono zatem zapewnieniu porządku publicznego, jego bezpieczeństwu. Okoliczność, że nabycie własności rzeczy przez posiadacza kosztem właściciela jest w razie ziszczenia się przesłanek zasiedzenia usprawiedliwione ochroną porządku publicznego, pozwala uznać przepisy o zasiedzeniu, mimo iż nie przewidują one dla właściciela rekompensaty utraconej własności, za zgodne z art. 31 ust. 3 Konstytucji (podobnie według wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie J.A. P. (O.) Ltd v. (...) U. K., nr (...) (LEX nr 292787, <http://www.echr.coe.int>). Funkcja zasiedzenia sprzeciwia się przyznaniu byłemu właścicielowi wobec posiadacza, który stał się właścicielem, jednak także - jak trafnie podnosi się w piśmiennictwie - wszelkich innych roszczeń, u których podstaw leży prawo własności, do takich zaś należałyby roszczenia uzupełniające za okres poprzedzający datę zasiedzenia, w tym roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy. Ład, porządek prawny, stabilizacja stosunków w zakresie odnoszącym się do własności rzeczy, czyli wszystko to, do czego zapewnienia zmierza zasiedzenie, ulegałoby ponownie zakłóceniu przez spory dotyczące, związanego z roszczeniem windykacyjnym i tym samym uzależnionego przede wszystkim od kwestii własnościowych, roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy w okresie poprzedzającym datę zasiedzenia. Przyznanie byłemu właścicielowi takiego roszczenia wobec posiadacza, który stał się właścicielem, byłoby więc nie do pogodzenia z celem zasiedzenia. Również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14.05.2014 r. I ACa 41/14 wskazano, iż zasiedzenie przez posiadacza własności skutkuje wygaśnięciem roszczeń właściciela z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, także za okres sprzed daty upływu terminu zasiedzenia. Również w wyroku Sądu Najwyższego z 19.09.2013 r. wskazano, iż osobie, która utraciła własność rzeczy na skutek zasiedzenia przez samoistnego posiadacza, nie służy wobec aktualnego właściciela nieruchomości roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z niej bez tytułu prawnego za okres poprzedzający datę zasiedzenia. Funkcja zasiedzenia sprzeciwia się przyznaniu byłemu właścicielowi wobec posiadacza, który stał się właścicielem wskutek upływu terminu zasiedzenia, roszczeń, u których podstaw leży prawo własności, a do takich należą niewątpliwie roszczenia uzupełniające za okres poprzedzający datę zasiedzenia, w tym roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy (por również wyrok SN z 10.07.2013 r. w sprawie V CSK 320/12). Przekładając ten pogląd na okoliczności niniejszej sprawy można stwierdzić, że osobie której nieruchomość została obciążona służebnością wskutek jej zasiedzenia, nie przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości do dnia zasiedzenia.

Z uwagi na powyższe również zgłoszone roszczenia powodów o zapłatę z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, których dotyczył pozew za okresy ostatecznie sprecyzowane w toku procesu ulegały oddaleniu jako pozbawione podstaw faktycznych i prawnych. Natomiast za okresy początkowo zgłaszane w toku postępowania, a następnie ograniczone przez samych powodów, postępowaniu ulegało umorzeniu na podstawie art. 355 § 1 Kpc w zw. z art. 203 § 3 Kpc.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł na podstawie art. 98 § 1 i 3 Kpc w zw. z art. 105 § 1 i 2 Kpc. Mając na uwadze, że powodowie przegrali sprawę w całości i byli jednocześnie współuczestnikami (formalnymi) sporu Sąd włożył na powodów w częściach równych obowiązek zwrotu wszystkich celowych i niezbędnych kosztów procesu strony pozwanej. Łączna wartość przedmiotu sporu wynosiła w niniejszej sprawie 57.995 zł (14.608 + 10.821 + 15.806 + 16.760). Zasądzone od powodów D. U. i S. S. oraz solidarnie od powodów M.D. M. i J.A. N. na rzecz

strony pozwanej kwoty po 2.304,25 zł stanowią celowe w rozumieniu art. 98 § 1 i 3 Kpc, przypadające w częściach równych na poszczególnych powodów, koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną na które składała się kwota 7.200 zł tytułem należnej opłaty za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego stronę pozwaną w wysokości dwukrotności stawki minimalnej z uwagi na zawiły charakter sprawy, wielość powodów oraz niezbędny nakład i wkład pracy pełnomocnika strony pozwanej w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia (§ 6 pkt 6 w zw. z par. 2 ust. 1 i 2 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 z dnia 3 października 2002 r., poz. 1349 z późn. zm.), kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, oraz kwota 2.000 zł tytułem poniesionych przez stronę pozwaną części kosztów wynagrodzeń biegłych M. S. (387,79 zł) i K. N. (1.612,21 zł) w niniejszej sprawie.

Natomiast Skarb Państwa poniósł w niniejszej sprawie w toku postępowania tymczasowo wydatki w kwocie 271,36 zł tytułem pozostałej części wynagrodzenia biegłego K. N.. Ze względu na wynik sprawy oraz w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 105 § 1 i 2 Kpc, powodów D. U. i S. S. a solidarnie powodów M.D. M. i J.A. N. należało w częściach równych obciążyć na rzecz Skarbu Państwa - tut. Sądu kwotami po 67,84 zł tytułem tych wydatków w postaci pozostałej części wynagrodzenia biegłego poniesionych w toku postępowania tymczasowo przez Skarb Państwa.

Nadto z uwagi na ustalenie w toku postępowania, że wartości przedmiotu sporu dla powództw poszczególnych powodów były znacznie wyższe niż podawane przez nich w pozwie, powodowie mieli obowiązek, ze względu na wynik sprawy oraz w oparciu o art. 113 ust. 1 ww. ustawy obowiązek uzupełnienia uiszczonych pierwotnie opłat od pozwu na rzecz Skarbu Państwa – tut. Sądu. Z tego powodu, tytułem uzupełniających opłat od pozwu D. U. został zobowiązany do uiszczenia kwoty 251 zł (jako różnicy pomiędzy kwotą 731 zł opłaty należnej (14.608 zł x 5 %) a kwotą 480 zł opłaty uiszczonej), powodowie M.D. M. zostali solidarnie zobowiązani do uiszczenia kwoty 340 zł (jako różnicy pomiędzy kwotą 542 zł opłaty należnej (10.821 zł x 5 %) a kwotą 202 zł opłaty uiszczonej), a powodowie J.A. N. zostali solidarnie zobowiązani do uiszczenia kwoty 526 zł (jako różnicy pomiędzy kwotą 838 zł opłaty należnej (16.760 zł x 5 %) a kwotą 312 zł opłaty uiszczonej). Z kolei ponieważ powód S. S. winien był uiścić opłatę w wysokości 791 zł, a uiścił łącznie kwotę 974 zł, na podstawie art. 80 ww. ustawy należało zarządzić zwrot temu powodowi różnicy pomiędzy opłatą należną a opłatą pobraną w wysokości 183 zł.

Mając powyższe na względzie, należało orzec jak w sentencji orzeczenia.